

Guia del voluntari de Càritas

Càritas Parroquial de Sant Julià de Lòria

Guia del voluntari de Càritas

Text d'ordre intern preparat per voluntaris de
Càritas Parroquial de Sant Julià de Lòria

Justificació

Les presents notes son bàsicament una selecció de textos sobre l'amor a Déu i als germans, el servei de la caritat i l'acció de Càritas com a institució de la sol·licitud de l'Església pels pobres i marginats.

L'hem fet un grup de voluntaris de Càritas Parroquial fixant especialment l'atenció en l'encíclica de Benet XVI *Deus est Caritas* i en els abundosos textos sobre el tema del papa Francesc.

Hi hem afegit pel nostre compte algunes, poques, reflexions de tipus pràctic o formal que ens ha suggerit l'experiència i que naturalment no tenen altre valor que el d'una opinió compartida.

Es tracta d'un esborrany provisional que, si a Déu plau, i amb l'aportació de tots anirem completant i intentarem millorar.

Ens plau oferir aquest recull a tots els nostres voluntaris que, amb tanta il·lusió treballen a Càritas Parroquial i a les persones de la parròquia que tenen la inquietud i el neguit d'ajudar els altres.

Sant Julià de Lòria, juliol de 2015.

I. Amor a Déu i al proïsme

L'amor al proïsme –ha dit el papa Benet XVI– consisteix justament en el fet que, en Déu i amb Déu, estimo també la persona que no m'agrada o que ni tan sols conec. Això només pot dur-se a terme a partir del trobament íntim amb Déu, un trobament que ha esdevingut comunió de voluntat, arribant a implicar el sentiment. (1)

Llavors aprenc a mirar aquesta altra persona no ja només amb els meus ulls i amb els meus sentiments, sinó des de la perspectiva de Jesucrist. El seu amic és el meu amic. Més enllà de l'aparença exterior de l'altre descobreixo el seu anhel interior d'un gest d'amor, d'atenció [...].

En veure'l amb els ulls de Crist, puc donar a l'altre molt més que coses externes necessàries: puc oferir-li la mirada d'amor que ell necessita. En això es manifesta la imprescindible interacció entre amor a Déu i amor al proïsme del qual parla amb tanta insistència la primera Carta de Joan”(2).

II. La caritat de l'Església

“La natura íntima de l'Església s'expressa en una triple tasca: anunci de la Paraula de Déu (*kerygma-martyria*), celebració dels Sagraments (*leiturgia*) i servei de la caritat (*diakonia*). Són tasques que s'impliquen mútuament i no poden separar-se una de l'altra.

Per a l'Església, la caritat no és una mena d'activitat d'assistència social que també es podria deixar a altres, sinó que pertany a la seva natura i és manifestació irrenunciable de la seva pròpia essència” (3).

“Les organitzacions caritatives de l'Església [...] són un *opus proprium* seu, una comesa que li és congenial, en el qual ella no coopera col·lateralment, sinó que actua com un subjecte directament responsable fent quelcom que correspon a la seva natura. L'Església mai no pot sentir-se dispensada de l'exercici de la caritat com a activitat organitzada dels creients i, d'altra banda, mai no hi haurà situacions en què no calgui la caritat de cada cristià individualment, perquè l'home, més enllà de la justícia, té i tindrà sempre necessitat d'amor” (4).

II. El servei de la caritat. Un dret i un deure

“L’ Església no pot descuidar el servei de la caritat, tal com no pot ometre els Sagraments i la Paraula”. (5)

El servei de la caritat és també una dimensió constitutiva de la missió de l’Església i expressió irrenunciable de la seva mateixa existència, tots els fidels tenen el dret i el deure d’implicar-se personalment per a viure el manament nou que Crist ens va deixar oferint a l’home contemporani no sols ajuda material, assossec i atenció de l’ànima” (6).

Pels cristians l’amor al proïsme és quelcom més que una declaració de principis o un sentiment. “Encara que s’estengui a tots els homes, l’amor al proïsme no es redueix a una actitud genèrica i abstracta, poc exigent en si mateixa, sinó que requereix el meu compromís pràctic aquí i ara. L’Església té sempre el deure d’interpretar cada cop aquesta relació entre llunyania i proximitat

En fi, s’ha de recordar de manera particular la gran paràbola del Judici final (cf. Mt 25,40) en la qual l’amor esdevé el criteri per a la decisió definitiva sobre la valoració positiva o negativa d’una vida humana. Jesús s’identifica amb els pobres: famolencs, assedegats, forasters, nus, malalts o empresonats.

Tot el que vau fer amb un d’aquests germans meus més petits, a mi m’ho féreu. (Mt 25,40). Amor a Déu i amor al proïsme es fonamenten entre si: en el més humil trobem Jesús mateix i en Jesús trobem Déu” (7).

III. Què és Càritas

1. Concepte

Càritas –com a expressió diaconal de tota la comunitat eclesial– és la institució bàsica, encara que no única, de la sol·licitud de les Esglésies diocesanes pels pobres i marginats “ (8),

De manera més descriptiva pot dir-se que Càritas és una entitat de l’Església catòlica que té l’objectiu de promoure, orientar i coordinar l’acció social i caritativa de la diòcesi, i la finalitat d’**ajudar** a la promoció humana i al desenvolupament integral de les persones, **sensibilitzar** la societat i **promocionar** la justícia social.

Càritas és una entitat sense ànim de lucre i el seu finançament és sobretot de caràcter privat. Està formada per voluntariat i professionals, i acompanya els sectors socials més desfavorits, caminant amb la triple missió de *denunciar, anunciar i transformar*. Càritas ajuda tothom sense tenir en compte la religió, raça, gènere o ètnia dels beneficiaris.

2. L'acció de Càritas

a) Una resposta ineludible

“Segons el model exposat en la paràbola del bon samarità, la caritat cristiana és primer que res i simplement la resposta a una necessitat immediata en una determinada situació: els famolencs han de ser sadollats, els nus vestits, els malalts atesos perquè es recuperin, els presoners visitats, etc. Les organitzacions caritatives de l'Església, començant per Càritas (diocesana, nacional, internacional), han de fer el que es pugui per posar a disposició els mitjans necessaris i, sobretot, els homes i les dones que exerceixen aquests cometes”. (9).

a) L'acció immediata i la promoció

Més d'una vegada sentirem veus crítiques que ens diran: En lloc de donar peix més valdria que donéssiu la canya i ensenyéssiu a pescar.

El Papa ha tocat el tema. “La imatge que em ve al cap –diu– és la de tantes pintures que hem vist de dones que donen socors als ferits d'una guerra. El camp de batalla, ferits, curar, curar i més curar. Hi ha moments en els quals la situació és tal que simplement s'ha de neutralitzar el mal. Hi ha fam i s'imposa donar menjar. Després ja veurem com promourem els famolencs. Però la urgència del moment són els que estan ferits i cal curar-los.

Aquesta guerra d'ara és cultural i deixa molts ferits als marges dels camins. I la carícia de la mare Església és curar. Però, diem, “a aquest pobre home no el podem promoure”. Ara toca curar-lo, després ja veurem com el promourem. O sigui, cal saber distingir les urgències de les necessitats més radicals. Evidentment que és més radical la necessitat de promoció, és veritat. Però ara i aquí hi algú que s'està morint i cal donar-li els primers auxilis. La carícia de la Mare Església.

I després de la carícia, la promoció. És necessari. Càritas no és solament pels primers auxilis. També s'ha de promoure els pobres. Cal fer-ho, però primer arreglar el que urgeix. És que se'n van molts diners en tot això! Tant de bo se'n vagin tots i haiguem de subhastar les esglésies per donar de menjar als famolencs!”

És clar que cal promoure. “Com aconseguir el desenvolupament dels nostres pobles amb la seva promoció?”, es pregunta el Papa, i es respon: “Jo no sabria dir-vos els mitjans reals i idonis –diu el Papa– però és veritat que no s’ha de deixar al marge. Cal fer créixer la imatge de Déu en aquesta persona a la que estem ajudant a créixer”. (10)

b) L’educació en la caritat

Però l’acció de Càritas no és limitada a fer aquest servei sinó que també ha d’incidir en l’àmbit de l’educació dels cristians en la caritat. “El bisbe ha d’afavorir la creació en cada parròquia de la seva circumscripció d’un servei de Càritas parroquial o anàleg, que promogui així mateix una acció pedagògica en l’àmbit de tota la comunitat per educar en l’esperit d’una generosa i autèntica caritat”. (11)

El Papa Francesc s’ha referit a Càritas amb paraules molt belles. “Institucionalment –ha dit– Càritas és part essencial de l’Església. Una església sense caritat no existeix. I Càritas és la institució de l’amor de l’Església. L’Església es fa institució a Càritas. (12)

Per això Càritas té aquesta doble dimensió. Una dimensió d’acció, acció social entre cometes. Acció social en el sentit més ampli de la paraula. I una dimensió mística, o sigui posada en el cor de l’Església.

Càritas és la carícia de l’Església al seu poble. La carícia de la mare Església als seus fills, la tendresa, la proximitat.

La recerca de la veritat, l’estudi de la veritat catòlica és una altra dimensió important de l’Església que fan els teòlegs. Després es transforma en catequesis i arriba. Càritas és directa, és l’amor de la Mare Església que s’apropa, acarona i estima.

En aquest sentit, em permeto dir-vos que vosaltres sou els testimonis primaris i institucionalitzats de l’amor de l’Església. Us desitjo que pugueu seguir sent-ho”.(13)

“Per a mi –continua dient el papa Francesc– l’expressió més bella de la carícia en front d’una necessitat és la del bon samarità que no diu: *l’aixecà, el portà a l’hostal, va pagar i se n’anà. No!, li va rentar les ferides, les hi curà, després el va aixecar, se l’emportà i signà un pagaré pel que pogués faltar*”

3. No hi ha Càritas grans ni Càritas petites, totes son iguals.

En ocasió de l'Assemblea General de *Càritas Internationalis* 2015, el papa Francesc ha remarcat que “Càritas en cada Església particular, també la més petita, és la mateixa. No hi ha càritas grans o càritas petites, totes son iguals”.

Per això, ens ha invitat a “demandar:

la gràcia d'entendre la veritable dimensió de **Càritas**;

la gràcia de no caure en l'engany de creure que un centralisme ben organitzat sigui el camí;

la gràcia d'entendre que **Càritas** està sempre a la perifèria, en cada Església particular;

i la gràcia de creure que la **Càritas** centre és solament ajuda, servei i experiència de comunió, però no la mestressa de totes”. (14)

IV. Els voluntaris de Càritas

1. La importància del voluntariat

Benet XVI agraiïa la tasca i la disposició dels voluntaris. “Un fenomen important del nostre temps –va dir– és el naixement i la difusió de moltes formes de voluntariat que es fan càrrec de múltiples serveis.

A propòsit d'això, (el Papa) vol dirigir una paraula especial d'estimació i de gratitud a tots els que participen de diverses maneres en aquestes activitats.

Aquest compromís tan difós és una escola de vida per als joves, que educa a la solidaritat i a estar disponibles per a donar no sols quelcom sinó ells mateixos.

D'aquesta manera, enfront de l'anticultura de la mort, que es manifesta per exemple en la droga, es contraposa l'amor, que no es busca a si mateix, sinó que, precisament en la disponibilitat a *perdre's a si mateix* (cf. *Lc. 17,33*) a favor de l'altre, es manifesta com a cultura de la vida” (15),

2. L'esperit del voluntari

“Tots els qui treballen en les institucions caritatives de l'Església han de distingir-se per no limitar-se a realitzar amb destresa el més convenient en cada moment, sinó per la seva dedicació a l'altre amb una atenció que surt del cor, perquè l'altre experimenti la seva riquesa d'humanitat. Per això aquests agents, a més de la preparació professional, necessiten també i sobretot la formació del cor: se'ls ha de guiar cap aquest trobament amb Déu en Crist, que susciti en ells l'amor i obri el seu esperit a l'altre, de manera que, per a ells, l'amor al proïsme ja no sigui un manament, per dir-ho així, imposat des de fora, sinó una conseqüència que es desprèn de la seva fe, la qual actua per la caritat” (16).

3. L'espiritualitat

Pel que fa a l'espiritualitat de Càritas, el Papa Francesc ens ha dit –la cita és llarga, però val la pena– que “el fonament de l'espiritualitat de Càritas (també naturalment del voluntari de Càritas) és donar-se a si mateix, sortir d'un mateix, estar al servei continuat de les persones que viuen en situació de perifèria.

Una espiritualitat que pot tenir la seva inspiració en Mateu 25. Jesús, quan acabem el nostre pelegrinatge, no ens dirà: Et felicito!, vine, entra perquè vas estudiar tan bé la vida, saps tanta teologia, saps això i saps allò. No! Tot això està molt bé. Però ens dirà, vine, perquè vaig tenir fam i em vas donar menjar, vaig estar empresonat i em vas venir a veure, vaig estar malalt i vas venir a curar-me, estava sol i em, vas acompanyar. (17)

L'espiritualitat de Càritas és l'espiritualitat de la tendresa i nosaltres hem exclòs de l'Església aquesta categoria de la tendresa. De vegades la nostra seriositat entre cometes, al davant de la pastoral ens fa perdre aquesta categoria que és la maternitat de l'Església.

L'Església és mare, és fonamentalment mare i, per a mi, aquesta categoria de la tendresa constitueix l'eix al qual ha de referir-se sempre l'espiritualitat de Càritas. Cal recuperar la tendresa per a l'Església.

Per consegüent, “la vostra funció –diu el Papa Francesc a la gent de Càritas– és bipolar: per un costat heu d'anar a les perifèries existencials a ajudar, curar, promoure i tot el que hem dit, i, per l'altre, portar a l'Església, o sigui a les vostres comunitats i diòcesis, aquest sentiment de tendresa que més que un sentiment és un valor, és un dels trets que l'Església mare no pot perdre. (19)

Els cristians sempre vam incórrer en desviacions, sectes i heretgies quan ens vam posar excessivament seriosos, és a dir quan ens vam oblidar de la carícia i de la tendresa. En fi, per a mi l'espiritualitat de Càritas ha d'anar per aquest camí”.

4. No n'hi ha prou en fer i en donar

El voluntari de Càritas no és, doncs, un simple treballador o cooperador que fa “coses” o presta serveis. Diu Benet XVI que “en el seu himne a la caritat (cf, 1 Co, 13) sant Pau ens ensenya que aquesta (la caritat) és quelcom més que una simple activitat: “Podria repartir en almoines tot el que tinc i fins i tot deixar-me cremar viu; si no tinc amor, de res no em serveix” (v.3). Aquest himne ha de ser la *Carta Magna* de tot el servei eclesial [...] L'actuació pràctica resulta insuficient si en ella no es pot percebre l'amor per l'home, un amor que s'alimenta en el trobament amb Crist”.(20)

“Per tant, en l’activitat caritativa, les nombroses organitzacions catòliques no es limiten a una mera recollida o distribució de fons, sinó que han de prestar sempre especial atenció a la persona que es troba en situació de necessitat i fer també una preciosa funció pedagògica en la comunitat cristiana, afavorint l’educació a la solidaritat, al respecte i a l’amor segons la lògica de l’Evangeli de Crist. (21)

En efecte, en tots els seus àmbits, l’activitat caritativa de l’Església ha d’evitar el risc de diluir-se en una organització assistencial genèrica, convertint-se simplement en una de les seves variants”. Clarament, afegim nosaltres, Càritas no és ni pot ser una simple ong.

5. L’actitud de servei i la humilitat

“Aquesta justa manera de servir fa humil el qui serveix. No adopta una posició de superioritat davant l’altre, per miserable que sigui momentàniament la seva situació. Crist va ocupar l’últim lloc en el món –la creu-, i precisament amb aquesta humilitat radical ens ha redimit i ens ajuda constantment. Qui és capaç d’ajudar reconeix que, precisament d’aquesta manera, també ell és ajudat; poder ajudar no és mèrit seu ni motiu d’orgull. Això és gràcia.

Com més s’esforça un pels altres, millor comprendrà i farà seva la paraula de Crist: “Som servents sense cap mèrit” (Lc 17,10). En efecte, reconeix que no actua fonamentant-se en una superioritat o major capacitat personal sinó perquè el Senyor li concedeix aquest do. (22)

6. La recta intenció

“La caritat no ha de ser un mitjà en funció del que avui es considera proselitisme. L’amor es gratuït, no es practica per obtenir altres objectius. Però això no significa que l’acció caritativa hagi, per dir-ho així, de deixar de costat Déu i Crist. Sempre hi ha en joc tot l’home. Amb freqüència, l’arrel més profunda del sofriment és precisament l’absència de Déu. (23)

Qui exerceix la caritat en nom de l’Església, mai no intentarà imposar als altres la fe de l’Església. És conscient que l’amor, en la seva puresa i gratuïtat, és el millor testimoni de Déu en qui creiem i que ens impulsa a estimar.

El cristià sap quan és temps de parlar de Déu i quan es oportú callar sobre Ell, deixant que només parli l'amor. Sap que Déu és amor (1Jn 4,8) i que es fa present just en els moments en què no es fa més que estimar. I sap –tornant a les preguntes d'abans– que el menyspreu de l'amor és vilipendi de Déu i de l'home, és l'intent de prescindir de Déu.

En conseqüència, la millor defensa de Déu i de l'home consisteix precisament en l'amor. Les organitzacions caritatives de l'Església tenen la comesa de reforçar aquesta consciència en els seus propis membres, de manera que a través de la seva actuació –així com pel seu parlar, pel seu silenci, pel seu exemple– siguin testimonis creïbles del Crist". (24)

7. Una actuació sense criteris polítics

El voluntari de Càritas –que, com és lògic, pot tenir les seves legítimes opcions polítiques personals– ha d'actuar, com a tal, al marge de tota inspiració política. "L'activitat cristiana, diu el Papa, ha de ser independent de partits i d'ideologies. No és un mitjà per a transformar el món de manera ideològica i no està al servei d'estratègies mundanes, sinó que és l'actualització aquí i ara de l'amor que l'home sempre necessita". (25)

8. La pregària

"La pregària esdevé a hores d'ara una exigència molt concreta, com un mitjà per rebre constantment forces de Crist. Qui prega no malgasta el seu temps, encara que tot faci pensar en una situació d'emergència i sembli impulsar només a l'acció.

La pietat no afebleix la lluita contra la pobresa o la misèria del proïsme. La beata Teresa de Calcuta és un exemple evident que el temps dedicat a Déu en la pregària no sols deixa de ser un obstacle per a l'eficàcia i la dedicació a l'amor al proïsme, sinó que en realitat n'és una font inesgotable. En la seva carta per a la Quaresma de 1996 la Mare Teresa escrivia als seus col·laboradors laics: Nosaltres necessitem aquesta unió íntima amb Déu en la nostra vida quotidiana. I com podem aconseguir-la? A través de la pregària".

9. La superació del desànim

"A vegades, l'excés de necessitats i els límits de les seves pròpies actuacions li faran sentir (al voluntari) la temptació del descoratjament. Però, precisament llavors, li serà útil saber que, en definitiva, ell no és més que un instrument a les mans del Senyor; s'alliberarà així de la presumpció d'haver de millorar el món –quelcom sempre necessari– en primera persona i per si sol. Farà amb humilitat el que és possible i, amb humilitat, confiarà la resta al Senyor. Qui governa el món és Déu, no

nosaltres. Nosaltres li oferim el nostre servei només en el que podem i fins que Ell ens doni forces. No obstant això, fer tot el que està a les nostres mans amb les capacitats que tenim, es la tasca que manté sempre actiu el bon servent de Jesucrist: *L'amor de Crist ens empeny (2Co 5,14)*". (26)

10. Ens podem equivocar

Naturalment que els voluntaris ens podem equivocar, no som pas perfectes. Malgrat la nostra bona voluntat o a causa de les nostres deficiències no sempre les coses ens sortiran bé i haurèm de reconèixer que hem errat. Però això no ha de desanimar-nos. La única manera segura de no equivocar-nos és no fer res.

El papa Francesc ens ho ha recordat. "Sortir al carrer –ha dit– pot provocar sofrir un accident. Quedar-se segur a casa, emmalalteix. Prefereixo una Església accidentada, ferida i tacada, per sortir al carrer, que no pas una Església malalta pel tancament i la comoditat d'aferrar-se a les pròpies seguretats. Vosaltres –ha dit– sou el motor de l'Església que organitza l'amor –Càritas– a fi que tots els fidels treballin junts i responguin amb obres concretes de misericòrdia". (27)

11. La sobrietat i l'austeritat

Aquesta referència ha de ser feta en general a tota la gestió de *Càritas*. "D'una manera particular, el bisbe ha de cuidar que la gestió de les iniciatives que en depenen sigui testimoni de sobrietat cristiana". (28)

12. Normes elementals d'actuació pràctica.

Entrem en el capítol de la lletra menuda, d'un tema del qual no s'acostuma a parlar, però al que val la pena fer una mínima referència.

La manera de fer és important i cal tenir-ne una cura especial.

Diu Benet XVI que "els éssers humans necessiten sempre quelcom més que una atenció només tècnicament correcta. Necessiten humanitat. Necessiten atenció cordial". (29)

Les formes, les relacions interpersonals, el tracte, han de reflectir també aquesta atenció humana.

Ben segur que si els voluntaris ho recordem, mai ens convertirem en mers funcionaris o freds buròcrates que és una de les més terribles temptacions que poden assetjar-nos.

La burocràcia a l'Església allunya les persones de Déu. (papa Francesc)

Convé també que tinguem present que la imatge que els voluntaris donem serà la que la gent atribuirà a l'Església.

Vegem a continuació altres [consideracions de tipus pràctic](#) que podríem tenir en compte:

A. Posar-se al lloc de la persona que demana

Costa molt demanar, perquè és fer pública una carència, és posar-se en condicions d'inferioritat. El demanar acomplexa. Costa tant, que ordinàriament es demora fer-ho una vegada i altra. Només quan la necessitat es fa imperiosa, quan ja no es pot esperar més, es dona el pas decisiu. Però es fa sempre a contracor, després de vèncer tots els prejudicis i respectes humans. Fixeu-vos que el que demana prefereix fer-ho discretament, sense publicitat ni cares conegudes, i sempre que pot, acut directament al mossèn perquè confia en la seva reserva. El voluntari ha de ser plenament conscient d'aquesta situació personalíssima i posar-se en el lloc del seu interlocutor.

Per l'amor de Déu, no ho fem nosaltres encara més difícil. Donem facilitats, fem el camí planer a tothom.

B. Ser receptiu, ser acollidor

Cal fer un esforç de comprensió. El voluntari ha de comprendre i ser generós, no ha d'interrompre, ha d'escoltar pacientment tenint en compte que l'escolta atenta sense paraules suposa sovint per si sola un consol pel qui exposa el seu patiment o la seva necessitat.

Fins i tot quan un sap des del començament que no pot fer res, que el problema que li plantegen és humanament insoluble, és necessari escoltar, escoltar i escoltar. Cal actuar sempre humanament, amb esperit de caritat i cordialitat, mai, com hem dit, amb la fredor o la indiferència d'un funcionari. Naturalment, més d'una vegada, no podrem accedir, per les raons que siguin, al que se'ns demana, però això no ha de suposar deixar de donar explicacions i fer-ho amb caritat, sense fer mai retrets ni acusacions.

Val encara la pena de posar una mica d'èmfasi en l'actitud personal del voluntari. Cal connectar amb l'interlocutor que demana ajuda, mirar-li els ulls com Crist el miraria i oferir-li una presència propera.

C. *Acollir respectant la llibertat*

El voluntari proposa, no mana, no commina. La llibertat de la persona ha de ser sempre respectada, sigui quina sigui la seva situació. El seu punt de vista pot no ser compartit, però mereix tot el nostre respecte. Mai el voluntari ha d'aprofitar-se de la seva situació per imposar el seu criteri personal per raonable que sigui.

D. *Acollir acceptant la diferència*

Especialment quan la persona que acollim no és de la nostra terra caldrà fer un esforç per situar-se al seu lloc, per comprendre-la. Els seus costums, la seva manera de fer, la seva cultura i tradicions poden xocar amb els nostres. Cal respectar-los i no fer-ne el més petit objecte de crítica o ironia.

Pensem en els immigrants que abunden al nostre país –i també a la nostra parròquia– i que, per la seva situació i condició mereixen de part nostra un acolliment i un tracte molt especials.

D'una manera especial, hem evitar els apriorismes, estereotips i prejudicis que acostumen a ser sempre generalitzadors, falsos i injustos. (30)

E. *Cal ser servicials i amables i donar totes les facilitats possibles*

En la nostra actuació pràctica procurem no fer esperar la gent sense motiu, respectem escrupolosament les cites, siguem seriosos i puntuals. En ocasions fer esperar massa o fer reiterar visites és humiliant pel que espera i demana, sobre tot quan el servei o la cosa que es demana és relativament de poca entitat.

Podem també incórrer en una tendència excessiva a demanar papers i certificats. Naturalment que quan es tracta de supòsits importants o de serveis d'alt cost cal prendre totes les garanties necessàries.

Però, en els afers corrents, es pot prescindir sovint de certes garanties documentals. Hi ha coses que podem comprovar amb una simple trucada telefònica, o bé, si no hi ha antecedents en contra, podem donar confiança a les afirmacions que ens fa la persona que atenem. No cal que fem anar contínuament l'interessat d'un lloc a l'altre a la recerca de documents i més documents.

Recordem que no som funcionaris. Som nosaltres que estem al servei dels que atenem i no al revés. Per això hem d'estar tan interessats en resoldre el problema de la persona que tenim davant com ella mateixa.

Atenem amb cortesia les consultes que ens facin encara que siguin redundants, reiteratives o pesades. Compte especial amb les consultes que ens facin per telèfon. L'experiència ens fa veure que persones, habitualment amables, deixen de ser-ho quan parlen per telèfon i no estan a la presència física de l'interlocutor.

F. *La necessària virtut de la discreció*

El voluntari ha de tenir una discreció exquisida. Discreció sobretot en la manera d'ajudar de manera que la persona ajudada no pugui quedar mai mínimament ferida en la seva dignitat. L'ajut als necessitats demana que es faci de tal manera que se senti no com una almoïna humiliant sinó com una manera fraterna de compartir.

Cal procurar que l'ajuda concreta que es dona sigui el menys publica possible i que, per posar un exemple, si es tracta de donar un val o tiquet per adquirir béns o rebre serveis aquells mitjans no delatin, també en la mesura del possible, la naturalesa d'ajuda.

També és necessària, això no caldria dir-ho, la màxima discreció i reserva, en les coses que coneixem per la nostra condició de voluntaris. Per a nosaltres té la condició de secret professional.

G. *Confiam en les persones*

En ocasions, la manca de voluntat, la falta de constància, la desídia o el desinterès de la persona que volem ajudar, ens pot fer pensar que la nostra tasca és absolutament inútil. Això és dona especialment quan es tracta de persones amb addiccions d'algun tipus. En aquests supòsits és quan es posa més en evidència la necessitat d'actuar amb esperit evangèlic i no desanimar-se. Cal no perdre l'esperança fins i tot quan el mateix interessat l'ha perdut del tot. Sempre serà mereixedor d'ajuda.

H. *No tothom ve a nosaltres amb exquisida bona fe*

En més d'una ocasió ens trobarem amb persones que potser volen enganyar-nos. Cal naturalment que estem previnguts, però no tan exageradament que fem pagar les nostres prevencions a persones de bona fe.

Algunes vegades haurem d'enfrontar-nos amb el dilema de ser enganyats o ser injustos. Evidentment cal evitar el primer –els recursos de què disposem no són nostres i hem d'administrar-los amb cura i fidelitat– però seria molt dolorós caure en la injustícia o desatenció per una simple sospita. Per això, en cas de dubte, sempre serà preferible evitar que quedin ferides la justícia i la caritat.

Quan la primera demanda, aparentment justificada, que se'ns fa és d'ajuda elemental i primària, com la d'aliments, cal accedir-hi sense exigir cap justificació prèvia.

Hi ha necessitats primàries la satisfacció de les quals no es pot demorar ni subordinar a proves ni investigacions. En voler continuar l'ajuda serà el moment de comprovar si realment la petició és procedent i està justificada.

En altres supòsits pot imposar-se clarament una negativa rotunda a la demanda que se'ns fa per ser del tot improcedent. Però, també en aquests casos, ferma a part, caldrà tenir sempre caritat i no oblidar mai l'educació ni la cortesia.

13. El testimoni de la vida

El testimoni que dona una persona amb la seva vida val més que totes les paraules. Per això la conducta personal del voluntari oposada a la moral cristiana constituïria un evident contratestimoniatge. No és estrany, doncs, que l'ordenament canònic estableixi que “per tal de garantir el testimoniatge evangèlic en el servei de la caritat, el bisbe diocesà ha de vetllar perquè els que treballen en la pastoral caritativa de l'Església, a més de la deguda competència professional, donin exemple de vida cristiana i prova d'una formació del cor que testimoniï una fe que actua per la caritat”.

V. Els socis i els col·laboradors de Càritas

1. Voluntaris anònims.

No tothom està en condicions de ser voluntari de Càritas i moltes persones no poden ser-ho perquè paradoxalment ja ho són. Hi ha molta gent que els toca ser *voluntaris* a casa i atendre les necessitats dels propis familiars. Pensem en les mares que treballen i han d'atendre els fills, els avis que, sent grans, els toca de nou fer de pares amb els néts, les persones que tenen cura de familiars discapacitats o de malalts amb alzheimer,... A tots aquests "voluntaris anònims" cal retre l'homenatge que es mereixen.

2. Els socis

Ens sembla del tot indispensable fer una referència als socis de la nostra Càritas. Ells són qui, de manera periòdica i constant, ens aporten els recursos que fan possible l'actuació de la institució, ells estan a la base de tot el que fem. Per això hem de valorar molt positivament la seva contribució i hem de fer-los present la nostra gratitud.

Les aportacions dels socis són bàsiques per a Càritas. Els socis ens donen estabilitat econòmica i ens permeten programar actuacions d'ajuda que d'altra manera no gosàriem portar a terme.

Tenim necessitat d'augmentar considerablement aquest nombre de persones que ens ajuden. Com més gent ens ajudin, més nosaltres podrem ajudar.

3. Els col·laboradors

Amb el nom de col·laboradors designem les persones i entitats que en ocasions determinades ens ajuden, amb aportacions dineràries o no. Hi ha empreses que ens presten determinats serveis professionals i ho fan sense cap cost per part nostra; d'altres, assumeixen despeses que anirien a càrrec de Càritas, alleugerint així la nostra migrada economia. La seva contribució és extraordinàriament valuosa. No oblidem mai que sense aquests col·laboradors, ordinàriament empreses de la nostra parròquia, alguns dels serveis i de les nostres campanyes mai no podrien ser realitat.

Notes

1. Benet XVI, *Encíclica Deus caritas est*, 18. Vegeu-ne el text íntegre a *Documents d'Església*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 2006, pàg. 129

2. *Ibid.*

3. *Ibid.*, 25.

4. *Ibid.*, 29.

5. *Ibid.*, 22.

6. Benet XVI, Preàmbul del Motu proprio *Intima Ecclesiae natura*, d'11 de novembre de 2012. El text es pot veure al *Butlletí Oficial del Bisbat d'Urgell*, núm. 2156, pàg. 523. Aquest preàmbul sintetiza textos de l'encíclica *Deus caritas est*, ja citada.

(7) Benet XVI, Encíclica *Deus caritas est*, cap. 15.

(8) Resolució núm. 94 del Concili Provincial Tarraconense de 1995. La resolució afegeix que "Convé que [Càritas] estigui dotada de dirigents i de voluntaris preparats i dels recursos necessaris per a exercir eficaçment la seva funció".

(9) *Ibid.*, 31.

Encíclica *Deus caritas est*, citada, cap. 15.

(10) Paraules del Papa Francesc als representants de *Càritas Internationalis*, el 16 de maig de 2013.

Ibid.

(11) Cf. *Intima Ecclesiae natura*, ja citat, art. 9.

(12) Paraules del Papa Francesc als representants de *Càritas Internationalis*, el 16 de maig de 2013.

(13) *ibid.*

(14) Paraules del papa Francesc a l'Assemblea General de *Caritas Internationalis*. Roma, 2015.

(15) Benet XVI, Encíclica *Deus caritas est*, 30.

(16) *Ibid.*, 31

(17) Paraules del papa Francesc als representants de *Càritas Internationalis* el 16 de maig de 2013.

(18) *Ibid.*

(19) *Ibid.*

(20) Benet XVI, Encíclica *Deus caritas est*.

"(21) El servei de la caritat". Motu proprio "*Intima Ecclesiae natura*" d'11 de novembre de 2012. Prèambul. Veg. *Butlletí Oficial del Bisbat d'Urgell*, núm. i pàg. anteriorment citats.

(22) Encíclica *Deus caritas est*, 35.

(23) *Ibid.*, 31.

(24) *Ibid.*

(25) *Ibid.*

(26) *Ibid.*, 35.

(27) Paraules del papa Francesc a l'Assemblea General de *Caritas Internationalis*. Roma.2015.

(28) “*Intima Ecclesiae natura*”, m.p., ja citat, art. 10, pàr. 4. En aquest punt cal tenir en compte que a més de ser austers cal semblar-ho per no escandalitzar ningú. Per això, quan gràcies a la generositat d’ una persona o empresa fem una publicitat, una publicació o un dispendi de certa importància, és aconsellable que ho fem constar explícitament

(29) Encíclica *Deus caritas est*, 31.

(30) Els cristians han d’ ésser els promotors d’ una veritable cultura de l’acolliment que sàpiga apreciar els valors autènticament humans dels altres, més enllà de totes les dificultats que implica la convivència amb els qui són distints de nosaltres”. “*La caritat de Crist envers els emigrants*”. Instrucció *Erga migrantes caritas Christi* del Consell Pontifici per a la pastoral dels emigrants i itinerants. 15 de maig de 2004.

El Papa Francesc ha parlat també dels refugiats i dels sense papers com a objecte de l’atenció de Càritas. “Gent que ho ha deixat tot!, que estan al carrer. Bé, això ho dic perquè és un exemple fonamental. Però en tots els nostres països hi ha refugiats, hi ha gent que va entrar de contraban, que no té papers; o gent que és aprofitada pel treball esclau, que li prenen el passaport i el fan treballar com un esclau. Aquí hi ha molta necessitat de la tendresa de l’Església”. (Paraules als representants de *Càritas Internationalis* de 16 de maig de 2013).

Index

Justificació	5
I. Amor a Déu i al proïsme	7
II. La caritat de l'Església	7
III. El servei de la caritat: Un dret i un deure	8
IV. Que és Càritas	
1. Concepte	9
2. L'acció de Càritas	10
3. No hi ha Càritas grans ni Càrites petites	12
V. Els voluntaris de Càritas	
1. L'importància del voluntariat	13
2. L'esperit del voluntari	13
3. L'espiritualitat	14
4. No n'hi ha prou en fer i en donar	15
5. L'actitud de servei i la humilitat	16
6. La recta intenció	16
7. Una actuació sense criteris polítics	17
8. La pregària	17
9. La superació del desànim	18
10. Ens podem equivocar	18
11. La sobrietat i l'austeritat.....	19
12. Normes elementals d'actuació pràctica	
A. Posar-se al lloc de la persona que demana	20
B. Ser receptius, ser acollidors	20
C. Acollir respectant la llibertat	21
D. Acollir acceptant la diferència	21
E. Cal ser servicials i amables	22
F. La necessària virtut de la discreció	22
G. Confiem en les persones	23
H. No tothom ve a nosaltres de bona fe	23
13. El testimoni de la vida	24
VI. Els socis i col·laboradors de Càritas	
1. Voluntaris anònims	24
2. Els socis	24
3. Els col·laboradors	25
Notes	26

Càritas
Parroquial de
Sant Julià de Lòria